

SUVI

päivä võtma, tsuklõma, ujoma, pallav, ijätüs, maasik, vikakaar, krants, rüälill, ärqunõhtamisõlill, kařakakar, ruus, murtusüä, jaanivagõl, tulivagõl

JAANIPÄÄVÄ MITU IMET

Marju Kõivupuu

Kõgõ tähtsämb asi jaaniõdagu oll' muiduki suur ja ilmadu uhkõ jaanituli. Jaanitulõ ümbre tull' õks uma rahvas ja nuuki, kiä kotust vällä olliq lännü ja koskil kavvõn liinan elliq. Suurõq aiõq tulõ man söõgi kõrvalõ ummi igävit juttõ ja lämmistiq sälgä, vahel lüüdi tandsugi, ku pillimiis oll' võttaq. Latsõq lätsiq ruusahavva perve ala edimäidsi mõtsmaaskit ja tulivaglakõisi otsma. Jaanivaglaq panti pähäq krantsõ sisse nigu kuusõ külge eelektriküündleq, sääl nä sõs helgässiq umma helkämist. A mõtsmaasigaq, ku noid joba oll', panti muiduki suuhtõ. Viil kõnõldi, et jaaniüüse häitses sõnajalg ja Mustajõkkõ uppunu liin tulõ kõrras vii pääle hinnäst näütämä. Vanaq inemiseq olliq tuud uma silmäga nännü ja kuuldnu viialudsõ liina kullatsiidõ kupliidõga kerigukelligi, mis jaaniüüse helisiq.

(kakõq Tähekese jutust 6/2012)

SUVI TSIPSAŠ UMBÕLÕ KIPÕLT MÜÜDÄ.
OM IKS SPORTLANÕ! MA KÜLH
KUUMAGA NIIMUUDU JUUSKÕQ EI JÕVVAQ.

Küsümüisi

1. Midä teiväq jaaniüüse suurõq ja midä latsõq?
2. Määnsit uskmiisi seo kandi rahval viil jaaniüuga köüdüssen oll'?
3. Miä ommaq krandsiq?
4. Kuis su perren jaanipäivä peetäs?

Ülesannõq 1. Tõmbaq juun ala noilõ kasvõlõ, minkast jaaniaigu krantsõ tetäs.

rüälill, nõkõn, sõnajalg, kařakakar, ruus, hainakõrrõq, murtusüä, võiulill, ristikhain, jürjen

Ülesannõq 2. Lövväq, miä om pilte pääl tõisildõ. Kirodaq vaihõq vällä.

Edimädse pildi pääl om _____

Tõsõ pildi pääl om _____

Ülesannõq 3. Tiiq kastikõistõ rist, ku seo ütlemine passis jaanipäävä kotsilõ.

- Jaanipääväs tuudi tarrõ noorõq kõõq.
- Jaanipäävä passis häste süvväq kohopiimäkorpi.
- Innevanast oll' jaanipäävä lavva pääl kimmäle sült.
- Hää om jaanitulõn kõik uma vana ask är palotaq.
- Jaaniõdagu käüdäs mõtsan sõnalahäidset otsman.
- Sõnalahäidset mindäs otsma suurõ kambaga.
- Jaaniüüse võit haina seen helkävit tulivaklu nätäq.
- Jaaniüüse om tähtsä inne kellä ütte magama minnäq.

Ülesannõq 4. Panõq sõnaq õigõhe paika. Kokko saat vanasõna.

külm, kaskat, laisa, vihma, kuum, suu, vaesõ, tuisku, tarõ, suvvõ

1. Tuu armastas _____, kinkal _____ olõ-i.
2. Ku jaan _____, sõs jõul _____.
3. Suvi om _____ ja _____ perält.
4. Ku talvõl veidüq _____, sõs suvõl veidüq _____.
5. Susi om suvõl _____ pääl, talvõl _____ takan.

Ülesannõq 5. Panõq tekstin kõiki umahussõnnu asõmalõ vastapididse tähendüsega sõnaq, miä ommaq ette antu. Sõs saat oppussõnaq, mille pääle suvõaol märkiq.

tuuraq, madalan, lämmi, rassõ, ohukõsõq, kihvtine, kütseq

Suvõl om ilm *külm* ja tulõ *paksuq* rõivaq sãlgã pandaq. Ku sa ei mõistaq ujjoq, sis tulõs tsukõlda q *sügãvãn* viin. *Kütseq* tikriq võivaq kõtu halutama pandaq. Puugi purõminõ või tuvvaq üten *kerge* tõvõ. *Tuuraq* maaškaq ommaq hää suvinõ süük, et talvõs vitamiinõ kořadaq. Raendigu pääl mass jala ette kãiaq, et *sõbranõ* huss es salvanu.

Ülesannõq 6. Tõmbaq riimipaarõlõ jutt ala.
Lõvväq esiq kah riime. Ku tahat, mõtlõq esiq
luulõtusõlõ paar rita mano.

SUVÕAIG

Contra

suvõaig käen sis kõik liivarannan
hinnäst päävä käen grillväq ku kannan
maha tulõ sis nahk
perän pää otsan lahk
hinnäst kuumutaq sa parõmb sannan

mesi — _____

saivas — _____

ruum — _____

vats — _____

vaiv — _____

kari — _____

Contra om Võromaa luulõtaja,
läti keelest ümbrepandja ja spordimiis.

*Üts suvinõ päiv om
säitsme talvidrõ üst.*

Kuis tuu nii saa ollaq?

Mari Kalkun, Tuulikki Bartosik; sõnaq: Milvi Panga, „Suvi“

1. Miä om suvõhari?
2. Kuis seon laulun suvõ kotsilõ üteldäs?
3. Miä näütäs, et käen om suvi?
4. Määndsest tsirgust seon laulun kõnõldas?